

ČTENÁŘSKÁ GRAMOTNOST VE VÝUCE (PCGR)

Věra Vykoukalová
(vera.vykoukalova@tul.cz)

MEZINÁRODNÍ VÝZKUMY ČTENÁŘSKÉ GRAMOTNOSTI

PIRLS, PISA

žáci 4. ročníku ZŠ

15letí žáci

ČTENÁŘSKÁ GRAMOTNOST VE VÝUCE (PCGR)

Věra Vykoukalová
(vera.vykoukalova@tul.cz)

MEZINÁRODNÍ VÝZKUMY ČTENÁŘSKÉ GRAMOTNOSTI

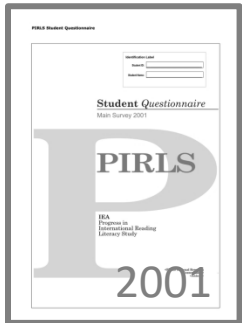
PIRLS, PISA

Výzkum PIRLS

Progress in International Reading Literacy Study

ZKOUMÁNÍ ÚROVNĚ ČTENÁŘSKÉ GRAMOTNOSTI ŽÁKŮ
4. ROČNÍKŮ ZŠ

✓ koordinuje IEA (The International Association for the Evaluation of Educational Achievement)

✓ v ČR ČŠI
PCGR Věra Vykoukalová

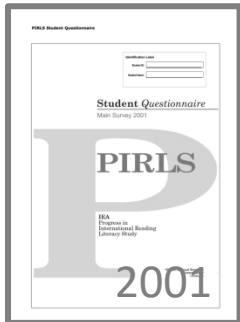
PIRLS 2021

hlavní sběr dat: **jaro 2021**

280 škol ze všech krajů České republiky

přes 50 států

zveřejnění výsledků: **prosinec 2022**

✓ koordinuje IEA (The International Association for the Evaluation of Educational Achievement)

✓ v ČR ČŠI

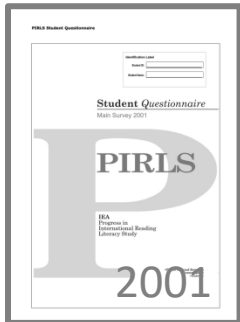
Progress in
International
Reading
Literacy
Study

PIRLS 2021

NOVÁ FORMA ZADÁVÁNÍ TESTŮ

PIRLS 2021 bude poprvé realizován jak v elektronické, tak i v písemné formě (což umožní srovnávání)

= postupný přechod od písemného testování k elektronickému zveřejnění výsledků

✓ koordinuje IEA (The International Association for the Evaluation of Educational Achievement)

✓ v ČR ČŠI

PIRIS Věra Vykoukalová

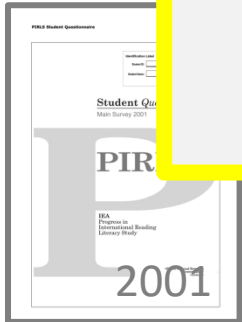
PIRLS 2021

Cyklus PIRLS 2021 je v

NOVÁ FORMA TEXTŮ

*vedle klasických úloh budou zařazeny nové typy úloh napodobující
texty z internetu*

= test čtenářských dovedností v prostředí internetu ePIRLS

✓ koordinuje IEA (The International Association for the Evaluation of Educational Achievement)

✓ v ČR ČŠI

PROTOŽE VÝSLEDKY PIRLS 2021 BUDOU

AŽ V PROSINCI 2022...

...BUDEME SE TEDY VĚNOVAT ŠETŘENÍ

PIRLS 2016

PIRLS 2016 Progress in International Reading Literacy Study

Cca 50 států + 15 samostatných územně-správních celků

V ČR: 157 škol, 5 500 žáků, 270 učitelů

Dotazníky pro žáky, rodiče, učitele, ředitele

Testové sešity – cca 80 minut, 10 variant, náhodně

2 účely čtení (literární zkušenost, získání informací)

4 postupy porozumění: (vyhledávání informací, vyvozování závěrů, interpretace, posuzování textu)

Info a výsledky na stránkách ČŠI, popis výzkumu, vyhodnocení některé uvolněné úlohy (prosinec 2017)

Participating in PIRLS 2016— Countries

Australia
Austria*
Barbados
Bahrain*
Belgium (Fl)*
Belgium (Fr)*
Belize
Botswana
Bulgaria
Canada
Chile
Chinese Taipei*
Colombia
Czech Republic
Denmark*
England
Finland
France
Georgia
Germany*
Hong Kong SAR

Hungary*
Iran
Ireland*
Israel*
Italy*
Jordan
Kazakhstan
Kuwait
Lithuania
Malta*
Netherlands*
New Zealand*
Norway*
Oman
Philippines
Poland
Portugal*
Qatar
Russian Federation
Saudi Arabia
Singapore*

Slovak Republic
Slovenia*
South Africa
Spain
Sweden*
Trinidad & Tobago
Turkey
United Arab Emirates*
United States*

**Benchmarking
Participants**
Buenos Aires, Argentina
Ontario, Canada
*Quebec, Canada**
Caribbean CXC
Maltese – Malta
*Eng/Afr – RSA (5th)**
Andalusia, Spain
*Abu Dhabi, UAE**
*Dubai, UAE**

* Countries
planning to
participate in
ePIRLS

PIRLS 2016 **P**rogress in **I**nternational **R**eadng **L**iteracy **S**tudy

Cca 50 států + 15 samostatných územně-správních celků

V ČR: 157 škol, 5 500 žáků, 270 učitelů

Dotazníky pro žáky, rodiče, učitele, ředitele

**Testové sešity – cca 80 minut, 10 variant ,
náhodně**

2 účely čtení (literární zkušenost, získání
informací)

4 postupy porozumění: (vyhledávání informací,
vyvozování závěrů, interpretace, posuzování textu)

Info a výsledky na stránkách ČŠI, popis výzkumu,
vyhodnocení některé uvolněné úlohy (prosinec 2017)

PIRLS 2016 Progress in International Reading Literacy Study

Cca 50 států + 15 samostatných územně-správních celků

V ČR: 157 škol, 5 500 žáků, 270 učitelů

Dotazníky pro žáky, rodiče, učitele, ředitele

2 účely čtení

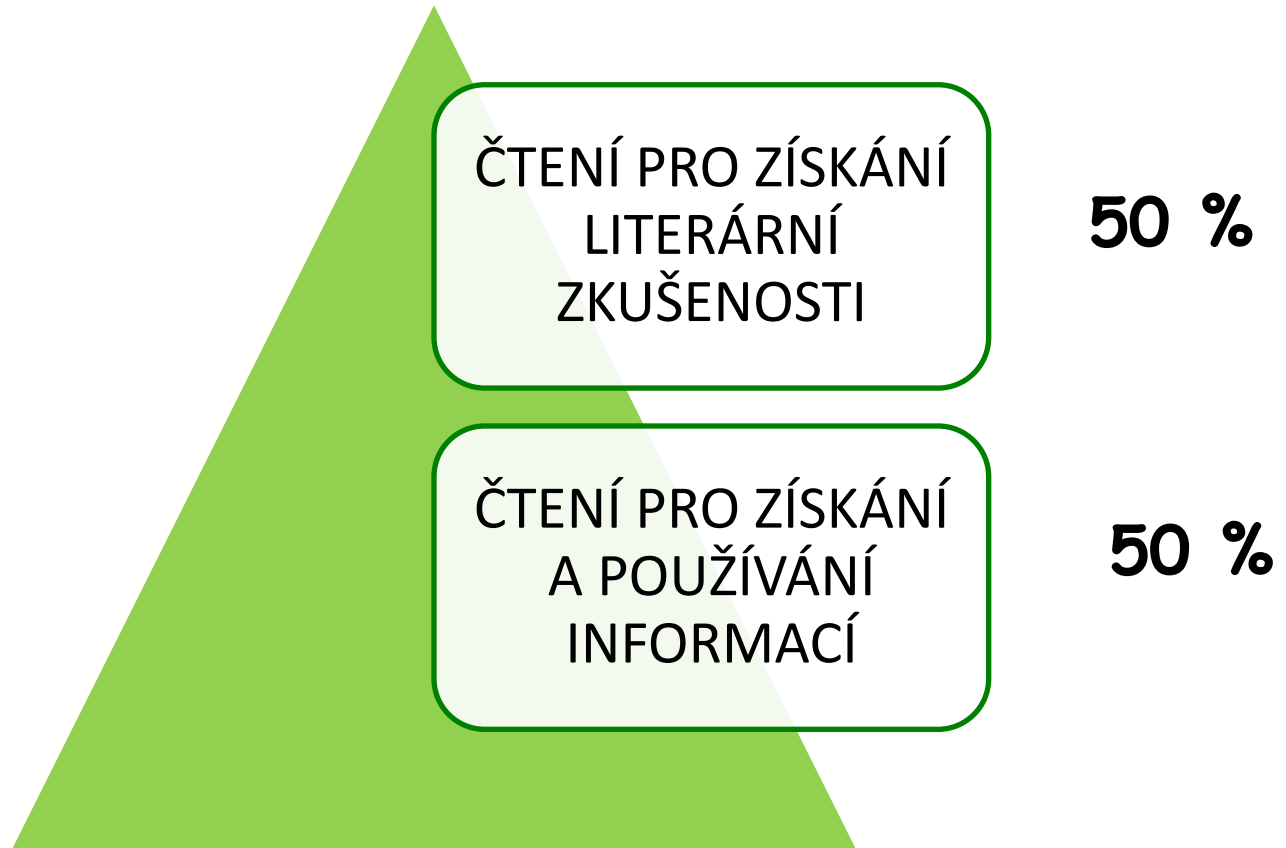
A) literární zkušenost, B) získání informací

4 postupy porozumění

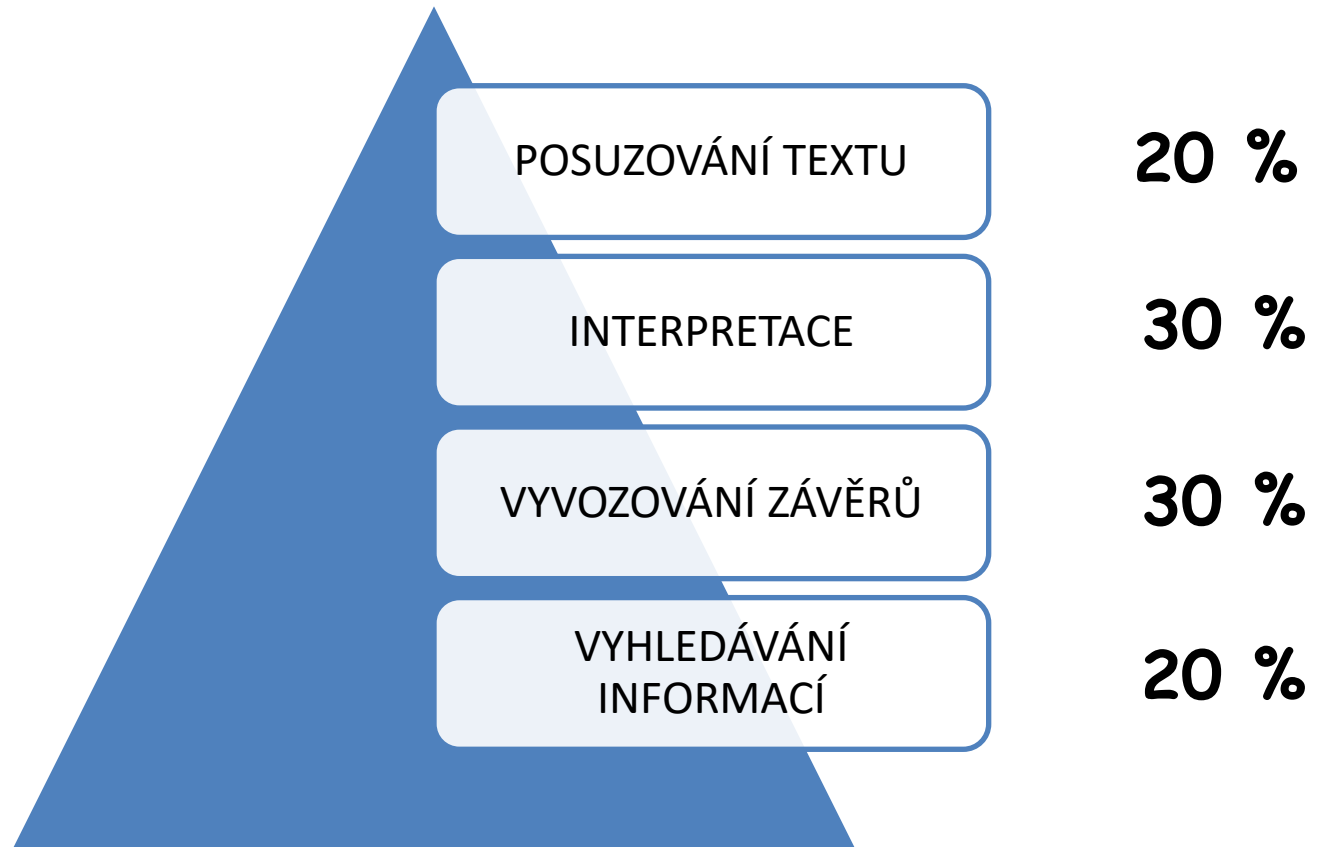
A) vyhledávání informací, B) vyvozování závěrů,
C) interpretace, D) posuzování textu)

viz dále...

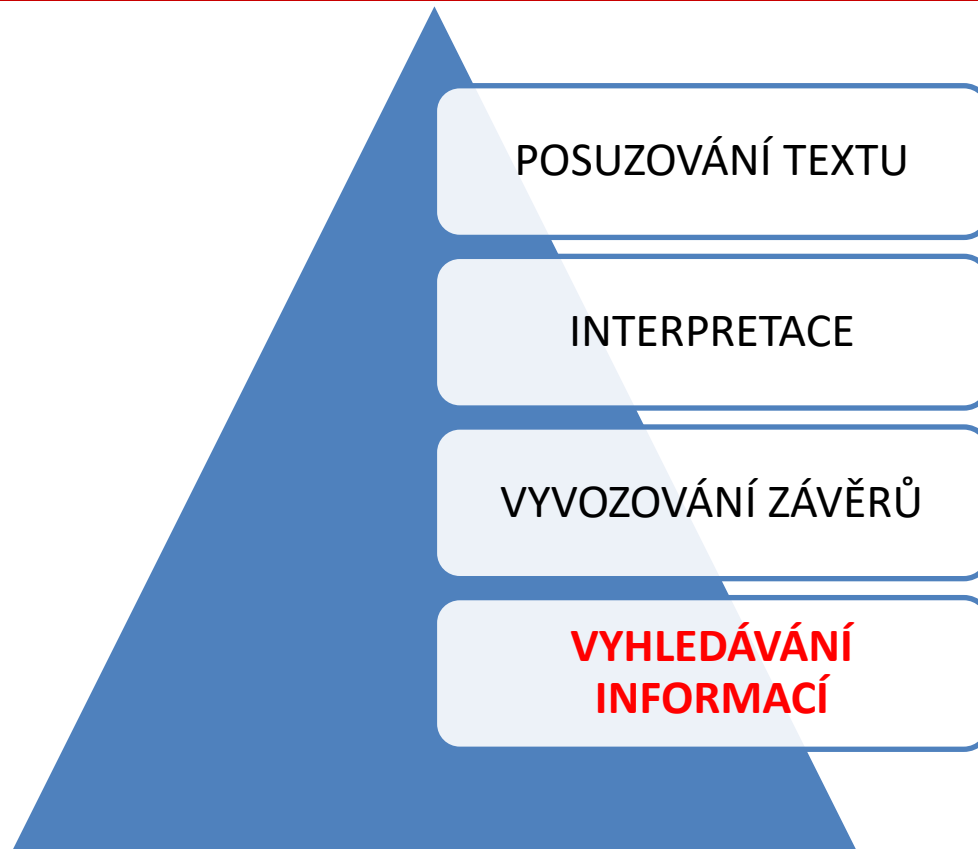
ÚČELY ČTENÍ

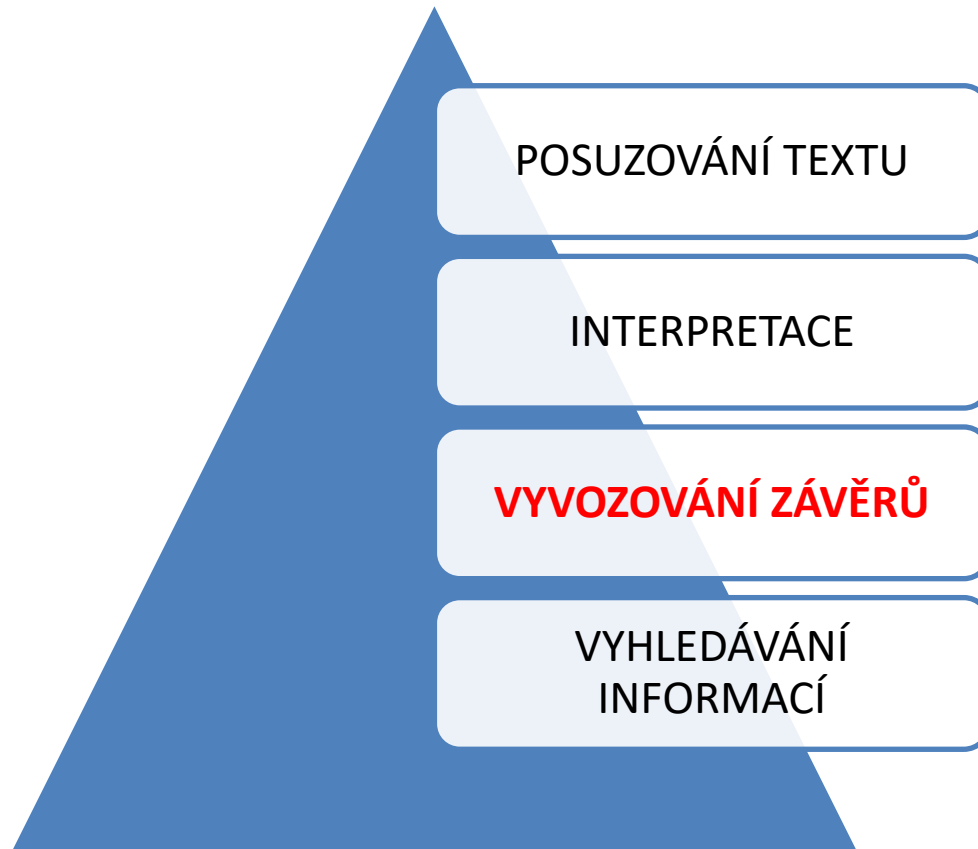
POSTUPY POROZUMĚNÍ

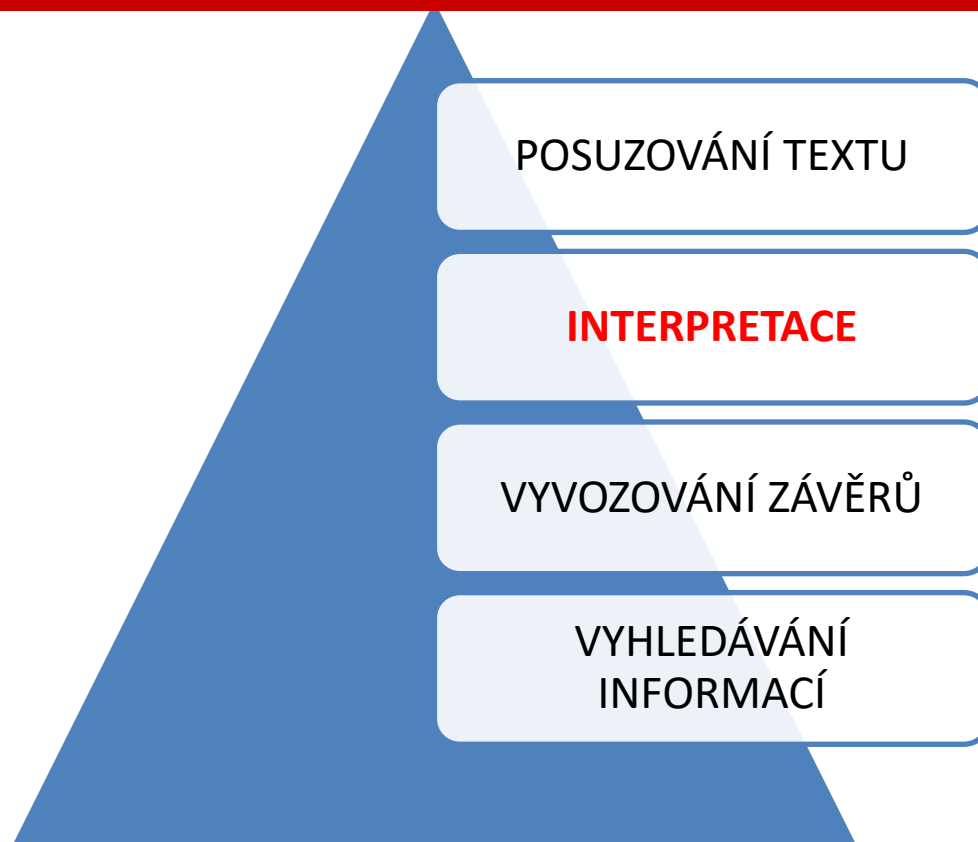
- **Vyhledání určitých údajů** (slov, slovních spojení, názvů, jmen, také v tabulce, v grafu)
- vyhledání určitých myšlenek a **informací explicitně sdělených**
- rozpoznání, **prostředí, místa, času...**, v němž se odehrává

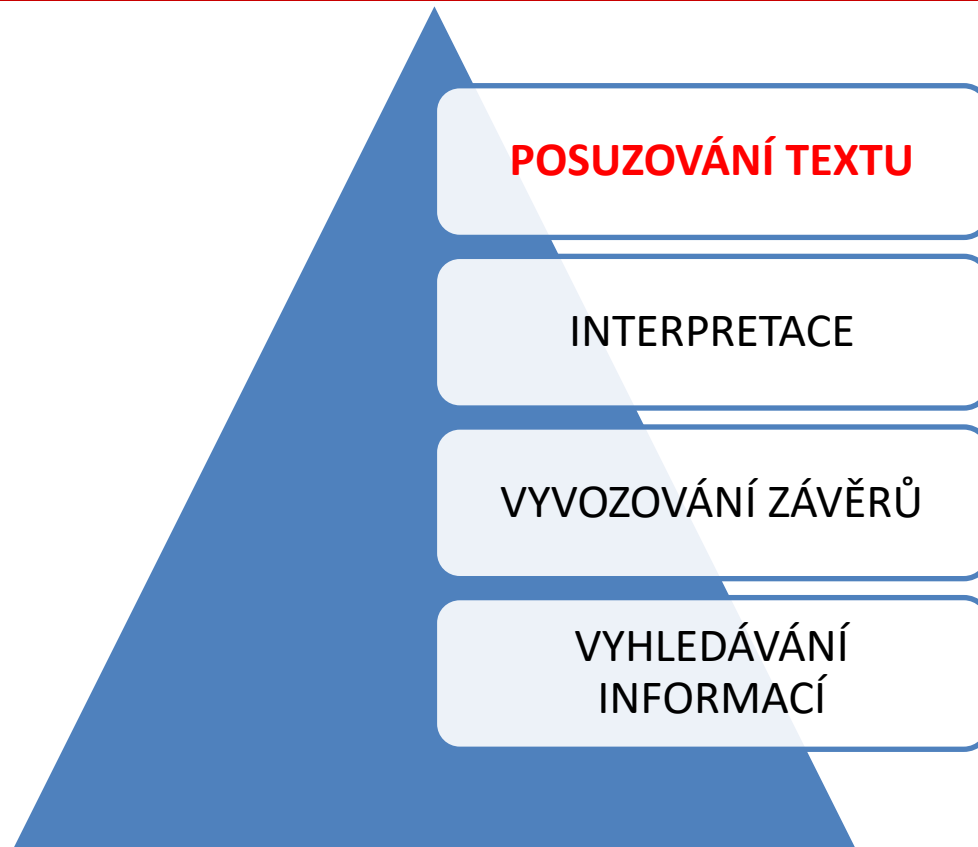
- Pochopení **příčinné souvislosti** mezi událostmi
- Popis **vztahu mezi dvěma postavami**
- Vyvození **hlavní myšlenky** z několika tvrzení

- Rozpoznání **celkového poselství** nebo hlavního tématu celku
- **Posouzení jiných možností chování** postavy v dané situaci
- **Propojování a porovnání různých informací** v textu
- **Vysvětlení povahy, jednání a pocitů** postav
- **Odvození nálady a atmosféry** příběhu
- **Hledání souvislostí** mezi textem a vlastními znalostmi a zkušenostmi

- **Kritické posouzení věrohodnosti informací a popisovaných událostí**
- **Uvažování o vhodnosti použití jazykových prostředků a jejich působení na čtenáře**
- **Posouzení úplnosti nebo srozumitelnosti informací uvedených v textu**
- **Posouzení výstižnosti názvu vzhledem k obsahu textu**
- **Rozpoznání autorova záměru nebo názoru na hlavní téma textu**

POSTUPY POROZUMĚNÍ

- Kritické posouzení věrohodnosti informací a popisovaných událostí
- Uvažování o vhodnosti použití jazykových prostředků a jejich působení na čtenáře
- Posouzení úplnosti nebo srozumitelnosti informací uvedených v textu
- Posouzení výstižnosti názvu vzhledem k obsahu textu
- Rozpoznání autorova záměru nebo názoru na hlavní téma textu

POSUZOVÁNÍ TEXTU

INTERPRETACE

- Rozpoznání celkového poselství nebo hlavního tématu celku
- Posouzení jiných možností chování postavy v dané situaci
- Propojování a porovnání různých informací v textu
- Vysvětlení povahy, jednání a pocitů postav
- Odvození nálady a atmosféry příběhu
- Hledání souvislostí mezi textem a vlastními znalostmi a zkušenostmi

VYVOZOVÁNÍ ZÁVĚRŮ

- Pochopení příčinné souvislosti mezi událostmi
- Popis vztahu mezi dvěma postavami
- Vyvození hlavní myšlenky z několika tvrzení

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ

- Vyhledání určitých údajů (slov, slovních spojení, názvů, jmen, také v tabulce, v grafu)
- vyhledání určitých myšlenek a informací explicitně sdělených
- rozpoznání prostředí, místa, času, v němž se odehrává příběh

PIRLS 2016 Progress in International Reading Literacy Study

ČŠI | Česká školní inspekce

Mezinárodní šetření
PIRLS 2016

Národní zpráva

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ČŠI
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

ČŠI | Česká školní inspekce

Publikace s uvolněnými
úlohami z šetření
PIRLS 2016

Michalí ujde 40 metrů po pátém od svého domu k Petřovicům. Pak pokračuje v chůzi po přílně do Těch. Jak dlouhá je cesta s Michalovicemi do Těch?
a) 40 m b) 80 m c) 100 m d) 130 m

Základy
Například si přečti:

Úlohy ze čtenářské gramotnosti pro 4. ročník

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ČŠI
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

**Publikace ke stažení,
PIRLS 2016**

Info a výsledky na stránkách ČŠI, popis výzkumu, vyhodnocení některé uvolněné úlohy (prosinec 2017)

Publikace s uvolněnými úlohami z šetření **PIRLS 2016**

Michalův dům Petrův dům Škola

40 m

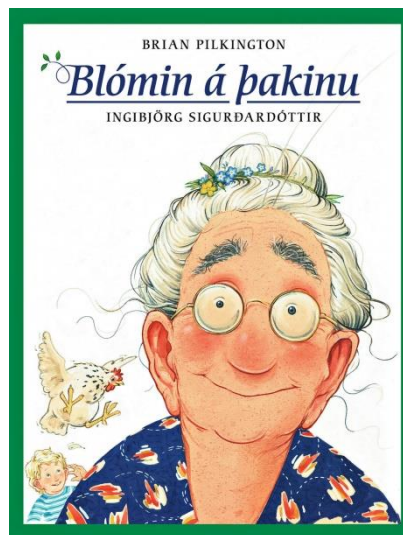
Michal ujede 40 metrů po pěšině od svého domu k Petrovu domu.
Pak pokračuje v chůzi po pěšině do školy.
Jak dlouhá je cesta z Michalova domu do školy?
a) 40 m b) 80 m c) 100 m d) 130 m

TEXTY S UVOLNĚNÝMI ÚLOHAMI PIRLS 2016

1. **Květiny na střeše: čtení pro literární zkušenost**

(severská beletrie pro děti z Islandu, islandská autorka Ingibjörg Sigurðardóttir)

2. **Životní cesta karety obrovské: čtení pro získávání informací** (Z článku Želví putování od Garyho Millera)

Životní cesta karety obrovské

ČTENÍ PRO
ZÍSKÁNÍ A
POUŽÍVÁNÍ
INFORMACÍ

Texty s uvolněnými úlohami PIRLS 2016

ČTENÁŘSKÁ GRAMOTNOST VE VÝUCE (PCGR)

Věra Vykoukalová
(vera.vykoukalova@tul.cz)

Děkuji za pozornost

...A POJĎME TO ZKUSIT MY 😊

